

WHISKY S VODKOU

(Whisky mit Wodka)

Německo 2009

Formát: 35mm, barevný, 1:1.85, Dolby Digital
Délka: 104 min.
Verze: německy s českými titulky
Distributor: Cinemart, a.s.
Přístupnost: od 12 let
Počet kopií: 2

Premiéra 29. října 2009

Tvůrci:

<i>Režie</i>	ANDREAS DRESEN
<i>Scénář</i>	WOLFGANG KOHLHAASE
<i>Kamera</i>	ANDREAS HÖFER
<i>Střih</i>	JÖRG HAUSCHILD
<i>Výtvarník</i>	SUSANNE HOPF

Hrají:

<i>Otto Kullberg</i>	HENRY HÜBCHEN
<i>Bettina Moll</i>	CORINNA HARFOUCH
<i>Martin Telleck</i>	SYLVESTER GROTH
<i>Arno Runge</i>	MARKUS HERING
<i>Heike Marten</i>	VALERI TSCHÉPLANOWA

Telleck: *Otto, mohl bys do toho dát víc tanga? Myslím v nohou.*
Otto: *Tango je v mé tváři.*

- **FILMU**

Hlavní hrdina - miláček publika - herec Otto, který má za sebou třicet let profesionální kariéry, natáčí svůj další film a hned první den se opije. Začínající režisér dostane šílený nápad. Povolá místního herce, aby se stal náhradníkem nespolehlivého Otty. Ukáže se, že neznámý herec Arno je zatraceně dobrý... Souboj mezi herci na place nechce nikdo prohrát.

Melancholický snímek o stárnoucí hvězdě bilancující svůj dosavadní život je jakýmsi filmem ve filmu nemilosrdně zachycujícím vztahy ve filmařském prostředí. Právě vznikající film se prolíná se skutečným životem. Příběh nabitý vtipnými dialogy a svěží jazzovou muzikou je zářivě přitažlivým filmařským prostředím. V hlavní roli problémového i milovaného seladona exceluje populární německý herec Henry Hübchen.

Německý režisér Andreas Dresen (1963) je například podepsán pod dramatem *Láska na grilu* (2002), které získalo na Berlinale Velkou cenu poroty. Své oblíbené téma partnerských vztahů zpracoval i v dalším dramatu *Sedmé nebe* (2008) oceněném na prestižním festivalu v Cannes.

- **ROZHOVOR S REŽISÉREM ANDREASEM DRESENEM**

Jak jste přišel na myšlenku natočit film Whisky s vodkou?

Během cesty vlakem z Lünenu do Berlína mi scénárista Wolfgang Kohlhaase vyprávěl příběh a zeptal se, jestli by mě zajímalo si jej přečíst. Když jsem pak scénář četl, objevil jsem v něm několik obecně lidských otázek, které mě zaujaly: V jaký okamžik se lidé nakonec vzdají? Jak sami sebe dostanou do stavu, kdy jsou nespokojení? Scénář si vypůjčil bizarní událost, která se stala v 50. letech a z ní učinil počátek příběhu o oportunismu, životních lžích a podvodech. Potvrzuje to mou zkušenost a přistihl jsem se, že si sám kladu otázku: Co je v životě opravdu důležité? Jaké hodnoty jsou pro mě stěžejní? Ve filmu jsou postavy také donuceny klást si rozhodující otázky.

Jak byste charakterizoval hlavní postavu filmu, herce Otto Kullberga?

Ze začátku se zdá být velmi sebevědomý ve všem, co dělá: je důvtipný, velmi pohotový s chytrými replikami – vytvořil si dokonalou fasádu pro vnější svět. Ale hluboko v srdci je to velmi osamělý muž a to je také důvod, proč tolik pije. Nebyl schopen vytvořit odolné a déle trvající vztahy s lidmi mimo svou profesi. Naopak ponořil se do své práce a utíkal z jednoho filmu do druhého. Ale v životě jsou mnohem důležitější věci než práce. To je Ottovi zřejmé, když si tragickým způsobem uvědomí, že se dostává na druhou kolej i ve své práci: jen díky své bývalé lásce Bettině se mu podaří naskočit zpět. Stále více si uvědomuje vlastní zastupitelnost....Ottova poslední životní berlička také pomalu mizí.

Jeho rivalovi Arnovi se ale také nedaří nejlépe. Na konci je ho člověku velmi líto pro nevděčnou roli, kterou byl donucen hrát v tomto filmovém projektu. A také on nenalezl nikoho, s kým by sdílel svůj život. Zradí sám sebe, když předstírá, že je spokojen se svou rolí náhradníka. V reálu má ale jiné ambice: na konci se pokusí Otta ohavným způsobem podrazit.

Telleck:
Netočíš filmy kvůli tomu, že si jsi jistý, ale abys něco objevil.
Film je domněnka.
Je o hledání nových obrazů pro věci, které se opakují.
Velké fenomény – láska, smrt a počasí.

A Bettina? Jaký je to člověk?

Její velká životní láska neměla šanci být naplněna; ve vztahu s Telleckem se spokojila s pragmatickým kompromisem, ale stále hledá a nakonec si dokonce něco začne s Arnem. Tajně ale stále touží po své staré lásce, kterou nemůže mít a bojuje sama se sebou.

A pak je tu Martin Telleck, režisér filmu.

Ó, ano, to je opravdový oportunista. Jeho korupce začíná už tím, že jediný důvod, proč najal Otta je, že by jinak nenašel pro svůj film distributora. Pak je vcelku neloajální k Ottovi tím, že přistoupí na záložní řešení s náhradníkem. Samozřejmě chce zachránit svůj vysněný projekt, ale uchýlí se kvůli tomu k nečestnosti. Co mi v něm chybí, je vyhraněný postoj. Nicméně, v určitých chvílích vidím tuto bezmoc docela dojemnou. Nakonec je to lidské se pod nátlakem zhroutit. Celý scénář je vystavěn tak, že vybuduje porozumění pro každou z postav. Nikdo z nás neprojde životem bez kompromisů, že?

Zjednodušeně řečeno, ani jedna z postav tohoto příběhu není doopravdy šťastná.

Ano, všichni mávají křídly; všichni hledají – asi jako my všichni. Myslím, že strach být sám je fundamentální prvek našeho života. Jednoduše, Wolfgang Kohlhaase vypráví hluboce smutný příběh o promeškaných příležitostech, ale činí tak s opravdu nádherným humorem. To je jeho velký talent.

Jak jste se rozhodl inscenovat jeho extrémní dialogy?

Tyto dialogy jsou napsány v tak precizním a nesentimentálním duchu, že vyžadují obrovskou přesnost v tempu: pokud změníte rytmus v sebemenší nuanci, ztrácíte sarkasmus nebo vtip. Kohlhaasovy postavy nikdy neřeknou, co přesně míní, nebo co si myslí. Všechny si kolem sebe postavily obrannou zeď. Lidé jsou vždy obezřetní, když přijde na odhalení citů a emocí. Kohlhaase se nesnaží imitovat žádnou každodenní řeč, ale spíš píše v uměleckém jazyce, který vytváří realitu na vysoké úrovni a nakonec se velmi přibližuje opravdovému životu. Už u filmu *Sommer vorm Balkon* jsem si uvědomil, že bych se jako režisér neměl snažit tyto repliky redukovat na něco běžného a triviálního. Pokud je vezmete přesně tak, jak jsou napsány, získaný efekt je úžasně upřímný a opravdový.

Jednou jste řekl, že Kohlhaase má smysl pro styl. Jak byste popsal styl WHISKY S VODKOU?

Je to tragikomedie se silným melancholickým vlivem. Je to hořký příběh, který svou hořkost zdánlivě zastírá – podobně jako ve filmu *Sommer vorm Balkon*. Chtěli jsme, aby divákovi bylo velmi záhy jasné, že tento film není nějaká fraška o filmování, takže jsme do příběhu zakomponovali hned od začátku záběry, které zachycují momenty osamění a touhy. Na konci, když Otto a Bettina vyrážejí do venkovského hotýlku, je už zřejmé, že jde o zkoumání některých základních existenciálních otázek.

Otto:
V tomto filmu sklátím nejdřív matku, potom dceru.
Ale znamená to určitě, že to bude hit?

Právě konverzace mezi těmito dvěma postavami ve venkovském hotýlku je jednou z ústředních scén filmu ...

Můžete pozorovat, jak zrazují sami sebe; jak v něco doufají – třebaže zbytečně; jak oba nastoupili ve svém životě na špatnou dráhu a uvědomují si to příliš pozdě. Natáčení této scény bylo velmi objevné i pro mě. Bylo extrémně dojemné a silné vidět Corrinu Harfouch a Henryho Hübchena, jak v této chvíli probudili k životu to, co se v postavách vnitřně dělo.

Co se odehrává u smrtelné postele Ottova otce, je také velmi dojemné.

Tady film nastoluje základní otázku, kterou si všechny postavy filmu budou muset jednou položit: „Kdo jsem?“ Ottův otec se na tuto otázku ptá v momentě, kdy má opustit tento svět. A Otto mu odpovídá krásnými slovy: „Jsi můj otec“. Být otcem je přesně to, co Otto zmeškal – a v tento moment si to uvědomuje. Jeho otec, pošťák, byl na cestě ve skutečném životě – zatímco Otto se pohyboval a žil pouze v iluzorním a vymyšleném světě.

Na druhou stranu je tento film také o společenské skutečnosti – například když si Otto ve svém projevu k filmovému štábu na večírku hořce stěžuje na způsob, jakým s ním bylo nakládáno.

Ano, je to vcelku silný proslov. V naší společnosti je obrovský tlak, který tíží nás všechny. Musíme neustále fungovat. Pokud uděláte chybu, budete bez lítosti vyměněni. Otto by samozřejmě neměl pít, ale lidé nakonec zkrátka nejsou plně funkční roboti. Musíme přijmout, že také děláme chyby. Musíme se na tomto světě k sobě chovat s větším respektem a důstojností. To je to, na co si Otto stěžuje. Je to o něčem větším, než je pouhé hraní.

Postavy vašeho filmu spolu v životě nejdou společně. Všichni to jsou osamělí bojovníci, krácející sami.

Takoví prostě lidé jsou. Proto je samota ústředním tématem nejen tohoto filmu, ale celé naší společnosti. To se ukazuje také na parkovišti karavanů u moře, ve kterých bydlí Telleckův filmový štáb. Každý večer sedí každý člen štábu sám ve svém malém domečku. Jednou za čas někdo obejde karavany a opatrně zaklepe. Ale na konci se vždy rozejdou a každý jde zpět „domů“. Žijí všichni pohromadě a přesto každý sám. Tento obraz byl pro mě dost důležitý, a proto jsem udělal všechno proto, aby Telleckův tým nebydlel ve filmu v hotelu, jak to obvykle u filmu bývá.

Co bylo pro vás během natáčení největší výzvou?

Příběh filmu ve filmu, díky kterému stejní herci hrají různé postavy a styly. Například ve scéně v dešti Corinna Harfouch nejdříve líbá svého hereckého partnera, pak ji vidíme v soukromé chvíli jako Bettinu, poté líbá svého druhého hereckého partnera a posléze svého manžela – vše naprosto odlišným způsobem! Vedle toho jsem si musel zvyknout na nezvyklé množství lidí pohybujících se před i za kamerou. Někdy jsem točil na dvě kamery a pak tu byl také Telleckův tým. Pokud nejste opatrní, můžete rychle skončit v naprostém zmatku. Na začátku mi vůbec nebylo jasné, jak budu organizovat plac s třemi kamerovými týmy.

A s jakým řešením jste přišel?

Dělali jsme vše systematicky: nejdříve jsme postavili Telleckovy scény, abychom věděli, jak se bude jeho tým i herci pohybovat. Až poté jsme mohli začít budovat vlastní film. Takto uvažovat pro mě bylo docela nezvyklé – jsem spíše komorní hráč.

Alespoň jste si ve filmu mohl vychutnat pro změnu kostýmy a výpravu.

Ano! A díky historickému příběhu filmu ve filmu jsem si mohl pohrát i s filmovými styly. Scény ve dvacátých letech také vyžadovaly od herců úplně jiný jazyk těla, gesta i dialogové techniky. Například ve scéně na plážové sedačce jsme měli typický rychlý, pronikavý dialog s rychlým střihem jako ve ztřeštěných komediích. A mohl jsem dokonce točit velkou plesovou scénu! To není to, s čím obvykle pracuji ve svých příbězích z běžného života. Točit tyto scény pro mě bylo velmi zábavné. Během svých studií v Babelsbergu jsem se samozřejmě učil klasické filmové vypravěčství. Byl jsem proto velmi rád, když jsem tyto zkušenosti mohl oprášit pro WHISKY S VODKOU. Mohl jsem použít pár clon, které běžně v mých filmech nemají místo.

- **ANDREAS DRESEN - režie**

Andreas Dresen se narodil v roce 1963 v městě Gera v bývalém východním Německu. Na začátku 80. let začal pracovat v divadle a natáčel krátké filmy. Režii vystudoval na Filmové akademii Konrada Wolfa v Postupimi-Babelsbergu. Od roku 1992 pracuje jako autor a režisér pro film a televizi.

Andreas Dresen patří mezi nejocetovanější německé režiséry. Snímek *Nachtgestalten* (*Noční postavy*, 1999) vyhrál cenu pro nejlepšího herce na berlínském filmovém festivalu a cenu nejlepšího nového režiséra ve Valladolid. Film *Láska na grilu* (*Halbe Treppe*, 2001) vyhrál Stříbrného medvěda – Hlavní cenu poroty na MFF Berlin, stejně jako cenu pro nejlepšího režiséra a herecký soubor na festivalu v Chicagu a za nejlepší režii na festivalu v Gentu. Film *Sommer vorm Balkon* (2005) získal cenu za nejlepší scénář na festivalu v San Sebastian a cenu pro nejlepší herečku na festivalu v Chicagu.

Film *Sedmé nebe* (*Wolke 9*, 2008) získal ocenění v sekci Un certain regard na MFF Cannes 2008. Ursula Werner získala cenu pro nejlepší herečku, Andreas Dresen pro nejlepšího režiséra a film byl oceněn bronzovou soškou Lola udělovanou Německých filmovou akademií.

VYBRANÁ FILMOGRAFIE

2009 WHISKY S VODKOU (Whisky mit Wodka)
2008 SEDMÉ NEBE (Wolke 9)
2005 SOMMER VORM BALKON
2004 WILLENBROCK
2002 HERR WICHMANN VON DER CDU • dokument
2001 LÁSKA NA GRILU (Halbe Treppe)
2000 DIE POLIZISTIN • TV
1998 NACHTGESTALTEN (Noční postavy)
1997 RAUS AUS DER HAUT • TV
1994 MEIN UNBEKANNTER EHEMANN • TV
1994 KUCKUCKSKINDER • dokument
1992 STILLES LAND

- **WOLFGANG KOHLHAASE - scénář**

Wolfgang Kohlhaase se narodil v roce 1931 v Berlíně a než se stal samostatným scénáristou a autorem, pracoval jako asistent dramaturgie v DEFA, východoněmecké státní filmové produkci.

Společně s režisérem Gerhardem Kleinem pracoval na dětském filmu *Poplach v cirkuse* (*Alarm im Zirkus*, 1954) a na některých „Berlínských filmech“, mimo jiné například *Berlin – Schönhauser Corner* (1957) nebo *Berlin – um die Ecke*.

Film *Ich war neunzehn* (*I Was Nineteen*) byl v roce 1967 začátkem Kohlhaasovy dlouholeté spolupráce s Konradem Wolfem. Spolupracovali například na filmech *Mama, ich liebe* (1977) a *Der Nackte Mann auf dem Sportplatz* (1974). Snímek *Solo Sunny* byl oceněn Stříbrným medvědem na Berlinale pro nejlepší herečku (Renate Kroßner) a Mezinárodní cenou kritiků.

V roce 2000 byl jeho scénář *Die Stille nach dem Schuß* (*The Legend of Rita*, režie Volker Schlöndorff) nominován na Evropskou filmovou cenu. Film *Sommer vorm Balkon* byl první spoluprací s Andreasem Dresenem. Získal cenu poroty za nejlepší scénář na filmovém festivalu v San Sebastian.

Od roku 1972 byl Kohlhaase členem východoněmecké filmové akademie; v roce 1991 byl vybrán do Akademie der Künste Berlin-Brandenburg. Přednáší scénáristiku na různých univerzitách. Žije v Berlíně.

VYBRANÁ FILMOGRAFIE

2008 WHISKY S VODKOU (Whisky mit Wodka) • scénář
2006 SOMMER VORM BALKON (angl.tit. Summer in Berlin) • scénář
2002 BABY • scénář
2000 DIE STILLE NACH DEM SCHUß (angl.tit. The Legend of Rita) • scénář
1993 INGE, APRIL AND MAY • scénář a režie
1989 DER BRUCH • scénář a texty k písním
1983 DER AUFENTHALT (angl.tit. The Turning Point) • scénář
1980 SOLO SUNNY • scénář a režie
1967 ICH WAR NEUNZEHN (angl.tit. I Was Nineteen) • scénář
1965 BERLIN UM DIE ECKE • scénář
1957 BERLIN – SCHÖNHAUSER CORNER • scénář
1954 POPLACH V CIRKUSE (Alarm im Zirkus) • scénář

Otto:

***Popravdě se mi vždy všechno dařilo.
Byly to jen ty jednoduché věci, které jsem neuměl řešit.
Ty nebyly mou silnou stránkou.
Myslím to, čemu se říká mezilidské vztahy.
Byl jsem dobrý v námluvách. Ale ne ve zbytku.***